

PŘÍLOHA

ROZSTŘÍHEJTE PŘÍLOHU A ROZDĚLTE TEXT A FOTOGRAFIE DO PĚTI OBDOBÍ. V KAŽDÉM OBDOBÍ BUDOU INFORMACE K VOSKOVCOVI (ŽLUTĚ), K WERICHOVI (ČERVENĚ) A K TOMU, CO JE SPOJOVALO (ČERNĚ).



Jiří Voskovec potkal Jana Wericha na Reálném gymnáziu v Křemencově ulici v Praze, třída 1. C.

„Biograf byl součástí mých klukovských let. Byly doby, kdy jsem absolvoval dvacet filmů týdně.“ (Werich ve fejetonu *O starých biografech*)

Společně chodili do „bijásku“ na příběhy, které hned druhý den v Křemencárně přehrávali spolužákům. „Němý film ovšem, tudíž pantomimicky. Přesně okoukáno, ale už si z toho zároveň děláme srandu.“ (Voskovec)

„Zamiloval jsem se do jedné Francouzky, jmenovala se Simone Main, jako ruka. Jan mezitím měl taky slečnu, Zdenku Houskovou.“

Nabídli mu hlavní roli ve filmu *Pohádka máje*, sentimentálním snímku o láskách a rozchodech. Nakonec dostal Jiří honorář 6 000 Kč. Peníze proměnil za liry a odjel do Itálie navštívit Simone. Kvůli této roli ho ale potom vyloučili z Devětsilu, za „porušení vkusu a umělecké odpovědnosti“.

Do Devětsilu nepatřil. Dělal si z něho trošku srandu. Miloval americké grotesky. Pokoušel se o povídky a do časopisu *Český filmový svět* psal o nových amerických filmech, které viděl v Bio Orient nebo v Bio Louvre. Prý tedy psal hlavně proto, aby mohl mít novinářskou legitimaci a chodit na filmy zdarma. (Werich o Voskovci)

„Humor nemusí jen vyvolávat smích. Humor je pohled na věc z určitého úhlu. Z takového, ze kterého málokoho se napadne dívat.“

Po maturitě se vrátil do Prahy. Přítel a mentor Josef Šíma ho seznámil se Svazem moderní kultury Devětsil. Voskovec potom žil avantgardou a psal básně, které byly publikovány po boku veršů Františka Halase nebo Vítězslava Nezvala.

V roce 1929 se Osvobozené divadlo přestěhovalo do paláce U Nováků, do prostor dnešního divadla ABC. Zde V+W uvedli novou úspěšnou revui FATA MORGANA. Na ní už se podílel také hudební skladatel Jaroslav Ježek. Inspirovali se jazzem a černošským muzikálem, který viděli v Paříži. Hry režíroval Jindřich Honzl.

„Stříleli tam do nevinnejch lidí. A to nás namíchlo. To jsme si řekli, že divadlo se musí zúčastnit. Budeme dělat srandu dál, ale bude to politicky zaměřený.“ (Voskovec o hře CAESAR)

Jeden profesor neměl Wericha rád a snížil mu známku z mravů. Kvůli tomu Werich přišel o příspěvek na školné. Werichovi hrozili také reparáty a přešel do Reálného gymnázia v Husově ulici, kde odmaturoval v roce 1924.

„Odkakživa jsem měl touhu cestovat. Za první peníze jsem odjel do Paříže. S Voskovcem, v roce 1927.“

„Byli jsme klauni. Nechtěli jsme být herci, kteří předstírají, že jsou někdo jiný.“

Zvykli si na sebe. Improvizovali jen tak, dělali si legraci a přeháněli. V roce 1926 napsali svoji první divadelní hru, VEST POCKET REVUE. Stalo se to takto: „Jednoho únorového večera byla u pana Nepraše zakoupena láhev rumu za 24 Kč. Téhož večera obsah láhve byl smíchán s horkou vodou, oslazen, přidáno citrusové šťávy a získaná kapalina byla vypita. Na dně prázdné láhve byla nalezena VEST POCKET REVUE.“

„Hloupí lidé žijí v ráji, který si nosí s sebou. Jakmile začnete přemýšlet, jakmile začnete vědět, je ráj v hajzlu... Místo něj se ocitnete v pekle otázek a pochyb.“

Jiří Voskovec (rodným jménem Wachsman) odjel v roce 1921 studovat do Dijonu. Dostal stipendium a ve Francii také maturoval. V Paříži se scházel s rodinným přítelem malířem Josefem Šímou.

CAESAR, uvedený v roce 1932, je označován jako první politická hra. Kritizoval nefunkční demokracii. Jasná politická satira, která reagovala na „hladové“ demonstrace nezaměstnaných a dělníků a brutální zásahy proti nim.

Začali spolu točit také filmy. První byl PUDR A BENZIN.

„Nejdůležitější bylo odhalovat absurditu existence a establishmentu. Ať je ten establishment jakékoli.“

Voskovec, Werich, Ježek, Honzl = slavná čtveřice, která udávala směr Osvobozeného divadla.

Společně studovali na právech a v roce 1927 oba úspěšně složili státnici.

„Nejprv jsme mysleli, že je to jen humor pro humor, ale už jsme přitom psali satiricky.“

PŘÍLOHA

ROZSTŘÍHEJTE PŘÍLOHU A ROZDĚLTE TEXT A FOTOGRAFIE DO PĚTI OBDOBÍ.
V KAŽDÉM OBDOBÍ BUDOU INFORMACE K VOSKOVCOVI (ŽLTUŽE),
K WERICHOWI (ČERVENĚ) A K TOMU, CO JE SPOJOVALO (ČERNĚ).



„Divadlo jsme neměli, nemohli jsme pracovat a věděli jsme, že se budeme muset uklidit. A ten nejzlejší z policejního ředitelství mi volal a říkal, že má příkaz odebrat nám cestovní pasy. Ale, že si je nechá v šuplíku do 9. ledna.“

Při představení silně protinacistické hry KAT A BLÁZEN se organizovaná skupina českých fašistů v sále vzbouřila. K útoku na ostrou satiru a parodii na nacistické postupy se přidal i deník Večer a Radiožurnál. Divadlo bylo označeno za protistátní.

„Milovali jsme antiku. Říkali jsme si, že ta hra musí být složená z těch strašných kontrastů krás humanitních a surovosti toho, co se chystá.“

I když byla HLAVA PROTI MIHULI nezávadná, Osvobozené divadlo představovalo názory krajní levice a herci se často nadrželi schváleného textu. Zemský úřad v Praze se proto v roce 1938 rozhodl odebrat divadlu koncesi. To znamenalo konec divadla.

„Já jsem odjel na Silvestra a Jan odjel asi o týden později.“

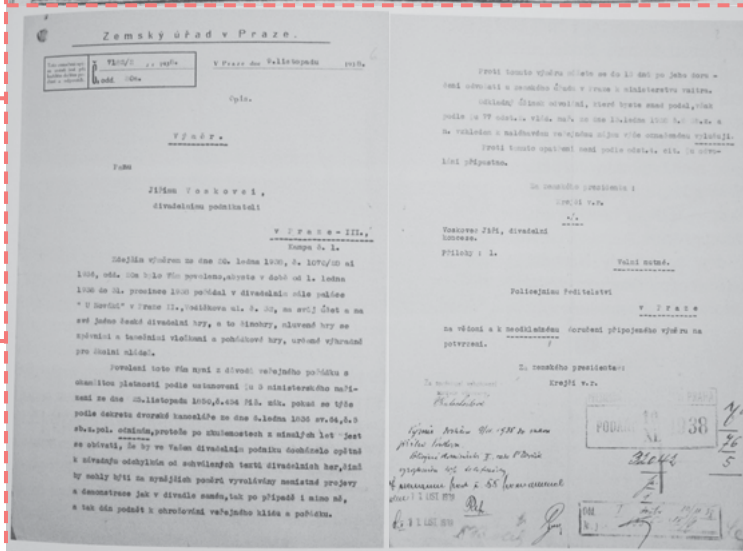
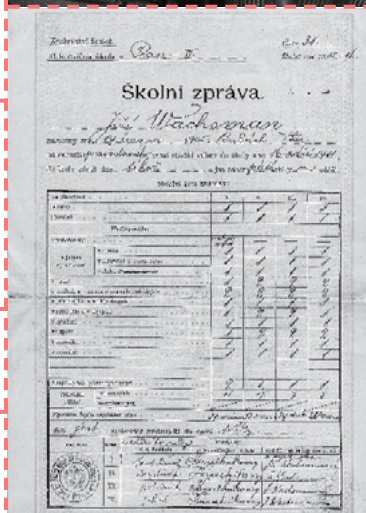
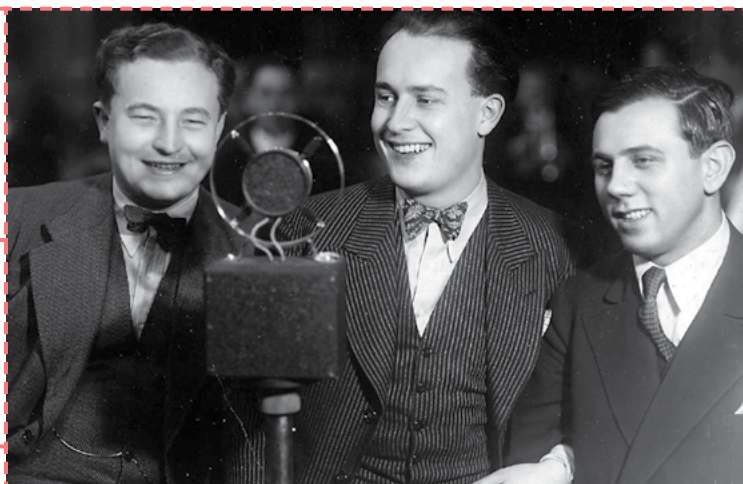
V+W uvádějí hru OSEL A STÍN a při forbínách si dělají legraci z Hitlera a Goebelse. I samotný osel ve hře měl původně mluvit německy a zesměšňovat Hitlerovy výroky. To ale neprošlo.

„S tím programem, jaký jsme měli, to divadlo bylo neudržitelné. Bylo jasné, že Osvobozené divadlo musí padnout za oběť. My jsme nemohli odejít z toho divadla, protože tím bysme se vzdali. A to nešlo.“

Hra HLAVA PROTI MIHULI nebyla problematická. Měla to být fraška, legrace pro zvednutí nálady. I cenzura konstatovala, že je hra nezávadná. Český pravicový a fašistický tisk však na Osvobozené divadlo agresivně útočil, označoval divadlo za nevhodné a nemravné.

Zčásti kvůli dluhům, možná také kvůli kampani vedené pravicovými a nacionalistickými listy museli V+W opustit palác U Nováků. Podařilo se jim ale získat menší sál – divadlo Rokoko. Tuto scénu nazvali Spoutané divadlo. Uvedli zde úspěšnou hru BALADA Z HADRŮ.

Voskovec a Ježek už byli v Paříži, ale Werichovo letadlo nemohlo kvůli špatnému počasí odletět. Nakonec odletělo až 9. ledna a Werich se přes Curych dostal za svými přáteli do Paříže. Odtud potom všichni společně cestovali do New Yorku.



PŘÍLOHA

ROZSTŘÍHEJTE PŘÍLOHU A ROZDĚLTE TEXT A FOTOGRAFIE DO PĚTI OBDOBÍ.
V KAŽDÉM OBDOBÍ BUDOU INFORMACE K VOSKOVCOVI (ŽLUTĚ),
K WERICHOWI (ČERVENĚ) A K TOMU, CO JE SPOJOVALO (ČERNĚ).

